

40 jaar vrouwen op 't Lab.

Riet Borchert (Nat.Lab. Journaal 01-06-1990)

"Philips vraagt mannen en meisjes".

Zo luidde een advertentie in het begin van de jaren vijftig.

De vrouwen die volgens Holst nog achter het aanrecht en fornuis thuishoorden omdat ze op het lab. de aandacht van de mannen te veel zouden afleiden, vinden nu een plaats aan de laboratoriumtafel. Maar onder welke omstandigheden?

Omstreeks 1950 werd Holst opgevolgd door het driemanschap Casimir, Verwey en Rinia. Het Lab. breidde zich zeer snel uit en er was grote behoefte aan jonge assistenten. Bij gebrek aan voldoende mannen startte men een proef met het aannemen van meisjes. Ze kwamen rechtstreeks van het gymnasium β of HBS-B en volgden een door Philips georganiseerde driejarige cursus schei- of natuurkunde.

De werkomstandigheden van meisjes in de techniek uit die tijd kan ik het beste duidelijk maken met enkele voorbeelden.

De lunchpauze van precies 36 minuten moest worden doorgebracht in de koffiekamer. Eten op de afdeling was streng verboden. Roken ook, maar dat deden we toen nog niet. In deze kantine, aan een aparte ronde tafel in de hoek troonden de dames Krijf en van Eldik. Zij waren de secretaresses van respectievelijk Casimir en Soerink, in die tijd de enige personeelchef.

Alle meisjes moesten aan die tafel onder hun hoede hun brood opeten. Wij zaten met de rug naar de mannen, zodat deze niet konden zien hoe knap sommigen van ons waren. Wel leken we erg handig, want als wij klaar waren met onze lunch, moesten wij de resterende tijd borduren of breien.

Heel tegenstrijdig was, dat we op de afdeling nooit alleen mochten werken. Overal waren er open spanningsbronnen, waar wij met ons lange haar in zouden kunnen blijven hangen. Dit impliceerde dat wij op de afdeling alleen in gezelschap van één of meer mannen mochten vertoeven.

Er waren op het lab. slechts twee, afgesloten, damestoiletten. De sleutel hiervan hielden de bovengenoemde dames onder hun beheer. De afstand van mijn werkplek daarheen, was verder dan de afstand van WAX naar WY.

Het dragen van een lange broek, make-up enz. was taboe. Een rok over de broek was wel toegestaan. Een broekrok zou een ideale oplossing geweest zijn, maar helaas nog niet uitgevonden. Verder was een witte, gesloten, lab-jas verplicht.

Ook verdienden de meisjes veel minder dan hun mannelijke collega's, die hetzelfde werk deden. Mijn salaris per maand was bruto fl. 125,-. Daarvan hield ik netto fl. 114,- over (9 gulden was belasting en 2 gulden ziekengeld). De jongen kregen 10 tot 30% meer. Ik woonde bij mijn ouders en kreeg daarom geen kostgeld en reisvergoeding. Sociale premies bestonden nog niet.

